

RIB 12

Regionale samenwerking U16

Nr. 02 / 4 februari 2020

gemeente
**Stichtse
Vecht**

In deze RaadsInformatieBrief:

Zoekgebieden RES 1.0 1

Met deze RIB wil het college uw raad informeren over recente ontwikkelingen in de regio.

Zoekgebieden RES 1.0

- [Rapport energielandschappen U16](#)
- [Memo kenmerken zoekgebieden RES 1.0](#)
- [PARK-advies nov 2020](#)

Inleiding

Op 29 september 2020 heeft uw raad de ontwerp-RES van de RES-regio U 16 vastgesteld en de lokale opgave duurzame elektriciteit. Daarna zijn de gemeenten van de U 16 gestart met het formuleren van de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie. Op 1 juli 2021 moeten de RES-regio's in het kader van het Klimaatakkoord de zogenaamde Regionale Energiestrategie 1.0 bij het rijk indienen. Deze RES 1.0 houdt per regio globaal in: de regionale doelstelling ten aanzien van wind- en zonne-energie, een beschrijving van de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie en de mogelijkheden voor aansluiting op de netinfrastructuur en een beschrijving van de uitgevoerde participatie in de RES-regio om maatschappelijk draagvlak te organiseren voor de energietransitie.

De gemeente Stichtse Vecht zet niet in op windenergie. Wel op zonne-energie. Uw raad heeft op 15 december 2020 het beleidskader zonnevelden en de kanskaart vastgesteld. De lokale opgave duurzame elektriciteit van Stichtse Vecht (0,1 Twu in 2030 en 0,2 Twu in 2040) en de kanskaart zonnevelden vormen de gemeentelijke bijdrage van Stichtse Vecht aan de regionale doelstelling van 1,8 Twu.

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de vastgestelde memo zoekgebieden en andere ontwikkelingen, die betrekking hebben op de energietransitie.

Memo kenmerken zoekgebieden

De gemeente Stichtse Vecht zal bijdragen aan de regionale klimaatdoelstelling door het stimuleren van zon op grootschalige daken en door het realiseren van zonnevelden voor een aantal dat in overeenstemming is met de lokale opgave duurzame elektriciteit en op basis van de huidige stand der techniek. De locaties waar de zonnevelden zullen komen, zijn nu nog niet bekend. De kanskaart geeft wel de meest kansrijke locaties aan en het is aan initiatiefnemers om de zonnevelden daadwerkelijk te realiseren. De meest kansrijke mogelijkheden bevinden zich in de groene en oranje gebieden van de kanskaart en dienen als basis voor de zoekgebieden zonne-energie van Stichtse Vecht.

De bestuurders van de RES-regio U 16 hebben in 2020 een soort meetlat vastgesteld, waaraan de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie moeten voldoen. Een invulling van deze meetlat voor onze gemeente vindt u in de memo in de bijlage. Het college van burgemeester en wethouders heeft deze memo vastgesteld op 2 februari jl. Deze memo zal als gemeentelijke bijdrage van Stichtse Vecht worden ingediend bij de RES-regio U 16 en zal onderdeel uitmaken van de RES 1.0 van de U 16, die momenteel in voorbereiding is en in juni van dit jaar zal worden voorgelegd aan uw raad.

Zon op dak

De gemeente Stichtse Vecht stimuleert zoveel mogelijk zonne-energie op grootschalige daken van o.a. inwoners en bedrijven. Grootschalige daken zijn dakoppervlakken, die meer dan 15 Kwp aan zonnepanelen kunnen bevatten. Per 1 januari 2022 treedt landelijke regelgeving in werking, waardoor het mogelijk wordt dakeigenaren te verplichten om zonne-energie te realiseren op hun dak. Conform de aangenomen motie zal in de gemeente Stichtse Vecht geen verplichting worden opgelegd aan dakeigenaren. Op rijksniveau wordt bekeken welke zaken een positieve invloed kunnen hebben om meer zon op dak mogelijk te maken. Ook de provincie Utrecht ondersteunt o.a. bedrijven en scholen op dit gebied. De RES-regio U 16 werkt op dit moment aan een regionaal plan om meer zon op dak te realiseren en mogelijk te maken. Tijdens de informatieve commissie op 16 februari a.s. zult u hierover worden geïnformeerd.

Tijdens de werkconferentie van 8 oktober 2020 heeft u vragen gesteld over het wel of niet mogen toepassen van (verticale) zonnepanelen in het project Planetenbaan – het Kwadrant en of de Welstandscommissie hierover heeft geadviseerd. In dat project zijn geen beperkingen opgenomen over het gebruik van (verticale) zonnepanelen. Voor zover bekend uit de stukken heeft de Welstandscommissie hierover in het kader van Planetenbaan – het Kwadrant geen advies over uitgebracht. Het installeren van zonnepanelen wordt zoveel mogelijk gestimuleerd en onder de aandacht gebracht bij projectontwikkelaars, maar zoals hiervoor aangegeven is er geen wettelijke verplichting. Daardoor wordt het lastig om marktpartijen over te halen om hierin te investeren.

Natuur en landschap in relatie tot de RES

Natuur en landschap zijn belangrijk bij het inpassen van duurzame energie. In het kader van de energietransitie zijn nog onduidelijkheden over de inpassing van duurzame energie in het landschap en welke effecten er precies zullen zijn voor de natuur. Ook de provincie Utrecht heeft hierover vragen gesteld aan het Nationaal programma RES. Graag nemen we u mee in belangrijke rapporten, die hierover zijn verschenen in onze regio. In oktober en november 2020 zijn er twee rapporten verschenen, die betrekking hebben op de mogelijke ruimtelijke en landschappelijke impact van de energietransitie. Deze rapporten worden voor u beschikbaar gesteld en toegevoegd aan informatie voor de informatieve commissie op 16 februari a.s.

In opdracht van de RES-regio U16 heeft het adviesbureau Land ID in 2020 een ontwerpend onderzoek uitgevoerd, waarin de relatie landschap en energietransitie zichtbaar is gemaakt. Dit rapport vormt een bouwsteen om te komen tot de zoekgebieden voor de RES en het is een hulpmiddel voor verdere participatieprocessen. Op pagina 13 van het rapport vindt u diverse opstellingen van zonnevelden. In het uitvoeringsplan zonnevelden, dat momenteel wordt opgesteld, zal worden beschreven op welke wijze de initiatieven tegen elkaar worden afgewogen. De ruimtelijke inpassing wordt verder uitgewerkt per initiatief op basis van de exacte locatie voor het zonneveld. Het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht komt terug in het onderscheiden landschap “Weiden en plassen”. Dit wordt beschreven vanaf pagina 14.

Op pagina 27 is dan voor de zonnevelden beschreven wat hiervoor de beste situering en inrichting is. Zo wordt aanbevolen om zonnevelden te clusteren en deze dicht bij lokale afnemers te plaatsen, zoals bij lokale afnemers op industrie- of bedrijventerreinen die al een lagere belevingswaarde hebben. Ook om de zonnevelden te positioneren op de plekken waar het weidse uitzicht over het landschap al beperkt is. Verder wordt opgemerkt dat de Snelle Vecht zich goed leent voor de inpassing van zonnevelden vanwege het industriële karakter en de hoge vraag naar energie. Qua inrichting wordt geadviseerd zonnevelden in te passen door beplantingen toe te passen, die aansluiten bij het heersende landschap. Ook kunnen grootschalige zonnevelden (tot 50 ha) uit het zicht geplaatst worden door deze verder vanaf de bebouwing te plaatsen en kleinschalige zonnevelden kunnen gerealiseerd worden op agrarische bedrijven en aan de achterkanten van bebouwingslinten op of direct tegen het erf.

Dit rapport kon niet meer meegenomen worden in het besluitvormingsproces over de ontwerp-RES. Alle belangrijke waarden in het landschap, zowel natuur als cultuurhistorie, zijn meegenomen in het beleidskader zonnevelden. Op basis van de kanskaart kunnen initiatiefnemers voor zonnevelden een aanvraag doen en

bekeken wordt op welke wijze de aanbevelingen over situering en inrichting van het rapport Land ID meegenomen kunnen worden.

In november 2020 is het lang verwachte PARK-advies verschenen. Dit rapport is opgesteld door de Provinciaal Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) van de drie provincies, waarin zich het Groene Hart bevindt (Utrecht en Noord- en Zuid-Holland). Het rapport is aangeboden aan de colleges van Gedeputeerde Staten van deze drie provincies. Het rapport gaat over de RES's en het Groene Hart. Het Groene Hart beleid is er tot nu toe op gericht om nieuwe maatschappelijke opgaven met grote zorgvuldigheid en met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit in te passen. Men adviseert ten aanzien van duurzame energie zoveel mogelijk te streven naar concentraties, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de hoofdlijnen van het landschap.

Ten aanzien van zonnevelden wordt geadviseerd zoveel mogelijk aan te sluiten bij de verkavelingsstructuur, vormen van medegebruik, biodiversiteit en diverse opgaven te combineren (zoals de energietransitie met klimaatadaptatie en bodemdaling). Aansluiting bij huidige bebouwing en dorpskernen is goed mogelijk. Men adviseert te gaan voor grote clusters (bij voorkeur bij bestaande kernen en infrastructuur) om het veenweidelandschap te ontzien, maar ook om de aanwezige netinfrastructuur zo goed mogelijk te benutten. Zoals gezegd, nemen we de aanbevelingen mee bij de beoordeling en realisatie van zonnevelden. Dit jaar zal de gebiedscommissie Utrecht-west een regionale veenweidestrategie opstellen. Wij zullen navragen op welke wijze het PARK-advies hierin wordt meegenomen.

Daarnaast willen wij u graag informeren over de interessante kaarten van de diverse RES-regio's in het PARK-advies. Deze geven een beeld van de vordering van de energietransitie in de diverse RES-regio's, die behoren tot het Groene Hart. De kaarten zijn opgenomen in de bijlage. U kunt per RES-regio goed zien waar de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie gesitueerd zijn en wat de diverse denkrichtingen daarbij zijn. Een totaalbeeld van de zoekgebieden vindt u op pagina 37. Clustering van windlocaties is hier goed in beeld gebracht en veel zoekgebieden voor zonne-energie zijn ingetekend. Veel zoekgebieden zijn gesitueerd aan de randen van de gebieden en langs infrastructuur. Dit is goed te zien op de pagina's 38 en 39.

Op de pagina's 42 en 43 zijn de zoekgebieden van aangrenzende RES-regio's goed in beeld. Voor ons is daarbij met name het grondgebied van Noord-Holland zuid interessant, waarbij de situering van de beoogde windlocaties goed te zien is op pagina 42. In het totale Groene Hart zou de RES-opgave kunnen bestaan uit ongeveer 100 windturbines en 1600 ha zonnevelden. Hierbij is op te merken dat pas later helder wordt wat hiervan daadwerkelijk gerealiseerd wordt (en op welke locatie en op welke termijn). Zie paragraaf 3.2 van het rapport. Op de pagina's 56 en 57 is ook het beeld voor wind en zon in de Vechtstreek beschreven. Ook vindt u het zogenaamde testbeeld voor zonne-energie op de pagina's 90 en 91. Ons zoekgebied is beschreven bij categorie c op pagina 90.

Van belang is om te zien welke zoekgebieden er geformuleerd zijn in de diverse gebieden en interessant is om te volgen welke daadwerkelijk terecht komen in de RES 1.0, die op 1 juli a.s. moet worden ingediend bij het rijk. Het rapport geeft een goed beeld van de inzet die de RES-regio's plegen om een bijdrage te gaan leveren in het kader van het Klimaatakkoord. Uiteraard draagt ook de vastgestelde 0,1 Twu in 2030 en 0,2 Twu in 2040 van onze gemeente in de vorm van zonnevelden hieraan bij. De komende tijd vindt er overleg plaats met de veenweidegemeenten in de RES-regio U 16 om tot een gezamenlijke reactie te komen richting de provincie Utrecht, waarbij om een standpunt van de provincie over het PARK-advies wordt gevraagd.

Communicatie en participatie

In het kader van het beleidskader zonnevelden en de kansenkaart zijn de eerder betrokken inwoners en stakeholders geïnformeerd in november 2020. Stichting behoud veenweidegebied Kockengen en de LTO hebben gereageerd en met de LTO zijn nog bestuurlijke gesprekken gevoerd. Alle stakeholders worden opnieuw betrokken bij het uitvoeringsplan zonnevelden, dat naar verwachting in het eerste kwartaal van dit jaar gereed is en ter vaststelling zal worden aangeboden aan het college.

De energietransitie en de zonnevelden zijn ook besproken tijdens de gehouden webinars in het kader van de Omgevingsvisie in december 2020 en januari 2021. Inwoners hadden hier veel interesse in en er waren veel vragen over.

De RES U 16 gaat de komende tijd een communicatie- en participatiestrategie uitvoeren in de richting van inwoners van de 16 Utrechtse gemeenten. In de communicatie met de inwoners en ondernemers van Stichtse Vecht willen we hierbij aansluiten. Doel van de communicatie is inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te informeren over de regionale en landelijke afspraken die gemaakt zijn voor de RES, wat de

gemeente Stichtse Vecht zelf aan doelstellingen heeft en welke keuzes er gemaakt zijn, wat zij zelf kunnen doen en wat de gemeente doet. Hiervoor wordt een communicatie-aanpak gemaakt, die samenhangt met de communicatie over andere thema's bij duurzaamheid. Zoals de warmtevisie/energiebesparing/etc. Een belangrijk communicatiemiddel is de Duurzaamheidskrant, die onderdeel uitmaakt van VAR Nieuws.

De inwoners, die in de buurt wonen van te realiseren zonnevelden, worden in afstemming met de gemeente benaderd door de verschillende initiatiefnemers. Hiervoor is het van belang aan de voorkant goede afspraken te maken over de wijze waarop wij verwachten dat zij participeren met de omwonenden.

Stand van zaken bij buurgemeenten en rond het Gein

Met de bestuurders van de gemeenten De Ronde Venen en Woerden is overlegd over de stand van zaken van hun plannen op het gebied van wind- en zonne-energie en over de mogelijkheden om aan te sluiten op de aanwezige netinfrastructuur. In de gemeente De Ronde Venen zullen de zoekgebieden voor wind en zon geformuleerd worden op basis van de uitgevoerde participatie, maar deze zijn nog niet bekend. Duidelijk is al wel dat men voor de aansluiting hiervan afhankelijk is van de netinfrastructuur bij Breukelen (Kortrijk), dus op het grondgebied van onze gemeente. Bekeken wordt of aansluiting van mogelijk is tegen die tijd van een combinatie van windenergie van De Ronde Venen en zonnevelden van onze gemeente. Gemeente Woerden heeft aangegeven te gaan voor een combinatie van 50% windenergie en 50% zonne-energie. In de periode tot 2030 heeft men een focus op de zuidkant van de gemeente en gaat men aansluiten op de netinfrastructuur bij Reijerscop.

In november 2020 heeft een oriënterend overleg plaatsgevonden onder leiding van de gedeputeerden van Noord-Holland en Utrecht over de zoekgebieden voor wind en zon met de betrokken gemeenten. Gemeente Amsterdam is onlangs gestart met de participatie. Daaruit is ondermeer naar voren gekomen dat er weerstand is tegen windmolens, maar ook veel draagvlak is hiervoor en dat veel inwoners dat dan wel graag buiten hun directe woonomgeving zouden willen. In februari a.s. vindt het volgende overleg plaats. Wij houden u hiervan op de hoogte.

Vervolgproces

De memo zoekgebieden zal ingediend worden bij de RES-regio U 16 en wordt meegenomen met de RES 1.0, die op 1 juli 2021 wordt ingediend bij het rijk. De RES 1.0 wordt uiteraard ter vaststelling aan u voorgelegd. In de informatieve commissie op 16 februari a.s. wordt u op de hoogte gesteld van relevante ontwikkelingen. Vanaf april a.s. start het besluitvormingsproces in de gemeenten over de RES 1.0.

Het beleidskader zonnevelden, de kansenkaart en de memo zoekgebieden worden meegenomen bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Verder worden het beleidskader zonnevelden en de kansenkaart uitgewerkt in het uitvoeringsplan zonnevelden. Hierin zal het proces worden beschreven op welke wijze de diverse initiatiefnemers voor zonnevelden tegen elkaar worden afgewogen en zullen de ruimtelijke procedures worden uitgewerkt. Dit uitvoeringsplan is naar verwachting in het eerste kwartaal van dit jaar gereed en zal ter vaststelling worden aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders. U wordt hierover geïnformeerd.